

Statystyki:

W Polsce w 2014 roku wytworzono **142 mln ton odpadów**, z czego 7%, tj. **10,3 mln ton** stanowiły odpady komunalne.

Statystycznie, na jednego mieszkańca Polski przypada **268 kg wytworzonych odpadów** komunalnych.

W kraju funkcjonuje prawie **400 legalnych składowisk** przyjmujących odpady komunalne. Składowiska te zajmują łączną powierzchnię 1927 ha.

W województwie podkarpackim jest **18 czynnych składowisk** przeznaczonych do składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Szacuje się, że w Polsce jest **ponad 2300 dzikich składowisk! To średnio ponad 140 składowisk na województwo**. Jednak ich rzeczywista liczba jest trudna do określenia.

Dane: GUS,
stan na koniec 2014 r.

Każdego roku powstają nowe miejsca nielegalnego deponowania różnego rodzaju odpadów.

Większość gmin usuwa dzikie składowiska na bieżąco. Jednak w tych samych miejscach szybko powstają nowe składowiska.

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych podaje, że w 2013 r. w lasach **zebrano 125 tys. m³ odpadów**. W 2014 r. zebrano **120 tys. m³, czyli około 1000 załadowanych po brzegi tirów**.

Prawo:

Na **właścicieli i zarządców terenu** obowiązek dbania o jego czystość nakładają akty prawne:

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. 2016.250);
Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013.21 z późn. zm.).

Działania w kwestii dzikich wysypisk pozostają w kompetencji **organów gmin**. Do ich zadań należy utrzymanie czystości i porządku w gminach, o czym mówi ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, art. 3 ust. 1.

Na ten moment, nałożone są prawne zobowiązania do utrzymania czystości i porządku, ale także do prawidłowego pozbywania się odpadów. Za wywóz odpadów ponosi się koszty, a mimo to sporo osób wyrzuca śmieci nie do "opłaconego kubła", lecz w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Takie zachowanie podlega **karom**:

Art. 183. Kodeksu karnego:

§ 1. **Kto wbrew przepisom składowuje, (...) w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.**

Art. 145. Kodeksu wykroczeń:

„Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogi, ulice, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.”

Art. 154. Kodeksu wykroczeń:

Karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany podlega: **„...kto wyrzuca na nienależący do niego grunt polny kamienie, śmieci, padlinę lub inne nieczystości.”**

Art. 162. Kodeksu wykroczeń:

Za wyrzucanie śmieci, oprócz kary grzywny czy aresztu orzeka się **„nawiązkę - do wysokości równej kosztom rekultywacji gleby, oczyszczenia wody, wydobycia, uciążliwych, usunięcia z lasu, a także zniszczenia lub neutralizacji odpadów”**.

**Dzikim składowiskom
powiedz:
NIE!**

Porównanie składowisk odpadów

Opady trafiające na wysypisko są **kontrolowane**, przechodzą wcześniejszą segregację. Część odpadów, nadająca się do recyklingu, jest powtórnie wykorzystana. Opady niebezpieczne trafiają na oddzielne, specjalnie przystosowane składowiska, lub zostają odpowiednio utylizowane.

Od góry składowisko **zabezpieczone jest siatką**. Po skończeniu składowania odpadów jest przysypane **warstwą gleby**, co zabezpiecza przed roznoszeniem odpadów przez wiatr i zwierzęta.

Nowoczesne składowiska odpadów są zabezpieczone specjalnymi **foliami** oddzielającymi ich zawartość od podłoża (nieprzepuszczalna geomembrana z folii PEHD i inne warstwy zabezpieczające). Uniemożliwia to przedostawanie się zanieczyszczeń do ziemi i wód gruntowych.

Posiadają specjalny system **rur drenażowych**, których zadaniem jest odprowadzenie odcieków do oczyszczalni.

Na legalnych składowiskach instalowane są **systemy odzysku biogazu**. W ten sposób niweluje się zagrożenie samozapłonami. Co więcej biogaz może być wykorzystany, np. do ogrzewania budynków.

Po zakończeniu eksploatacji składowisko jest pod **ciągłym nadzorem**. Podlega **rekultywacji** poprzez odpowiednie zabiegi techniczne i uprawowe, w celu przywrócenia zdegradowanemu środowisku warunków użytkowych i krajobrazowych.

Na dzikie składowiska trafiają wszelkie odpady: stare materace, zużyte telewizory, szkło, opony, plastiki... Część z nich mogłaby być powtórnie wykorzystana w recyklingu, część to **odpady niebezpieczne**: resztki elektrośmieci, farb, lakierów, baterie, czy przeterminowane leki. **Zanieczyszczają one glebę** m.in. metalami ciężkimi (kadm, ołów).

Brak jakiegokolwiek zabezpieczenia: ptaki i inne zwierzęta, zwabione resztkami jedzenia roznoszą odpady a także zjadają kawałki folii i kaleczą się odlankami szkła czy metalu.

Odpady nie są niczym oddzielone od podłoża, przez co toksyczne substancje (np. z baterii, farb) przenikają do gleby. Z odciekami mogą przedostawać się do wód gruntowych, co może powodować **skażenie wody** pitnej w miejscowościach nawet bardzo oddalonych od dzikiego składowiska śmieci. Toksyczne działanie metali ciężkich może wywoływać zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu organizmów żywych (zarówno zwierząt jak i roślin).

Powstający podczas rozkładu odpadów **bio-gaz**, a także szkło w nich zawarte przyczyniają się do powstawania **samozapłonów śmieci**. Często dzikie składowiska znajdują się w lesie, co zwiększa skalę niebezpieczeństwa wynikającego z powstawania pożarów.

Nie są kontrolowane przez Inspekcję Sanitarną, a są **wylęgarnią wielu chorobotwórczych bakterii, grzybów oraz innych patogenów**. Analizy mikrobiologiczne odpadów wskazują m.in. na obecność niebezpiecznych bakterii (Escherichia coli, Salmonella, Shigella) wywołujących groźne choroby.

Są **źródłem nieprzyjemnych zapachów** i nie stanowią widoku przyjemnego dla oka.

Nie wyrzucaj, reaguj.

Widzisz, jak ktoś wyrzuca odpady w nieułaściwym miejscu? A może przypadkowo trafiłeś na nielegalne składowisko? Poinformuj odpowiednie służby (straż miejską, policję, urząd gminy).

Czas biodegradacji odpadów:

Ogryzek		2-5 tygodni
Gazeta		2-5 miesięcy
Kubek styropianowy		ok. 50 lat
Gumowa opona		ok. 80 lat
Puszka		ponad 100 lat
Worek foliowy		ponad 300 lat
Butelka PET		ponad 400 lat
Szklana butelka		ponad 100 tys. lat

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Rzeszowie
ul. Gen. M. Langiewicza 26
35-101 Rzeszów
tel. 17 854-38-41, 17 854-36-83
fax. 17 850-53-77
wios@wios.rzeszow.pl